

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 252/2010-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. júna 2010 prerokoval sťažnosť I. K. K., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv zaručených čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov a jeho rozsudkom z 15. júla 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 11/2003 a postupom Krajského súdu v Prešove a jeho rozsudkom z 11. marca 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co/5/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. apríla 2010 doručená sťažnosť I. K. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich

základných práv zaručených čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) a jeho rozsudkom z 15. júla 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 11/2003 a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) a jeho rozsudkom z 11. marca 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 5/2010.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„Až 8 rokov viedol som len tento súdny spor a takmer toľko raz uplynula doba od samého začiatku, keď som sa s veľkým úsilím snažil získať zákonným spôsobom svoj byt pre seba aj de iure, ale márne ! Bolo to v súdnom konaní pod č.k. 8C 60/96, ktoré tomuto č.k. 3C 11/03 predchádzalo s celou plejádou iných sporov na túto tému transformácie a nárokov z nej vyplývajúcich podľa zák. č. 42/92 Zb.

Ústavný súd SR už pozná z iných sťažností, o čo v tejto kauze ide. Ide mi o to, že naše súdy svojimi totálne nezákonnými, neústavnými, špekulatívnymi a účelovými rozsudkami ma de iure zbavili môjho majetku - bytu vysokej hodnoty, ktorý bol nadobudný len za moje vlastné peniaze a nie družstevné, ako moje celoživotné dielo ! O tom niet žiadnych pochyb a ani o mojom nároku, ktorý mi súdy vo svojich rozsudkoch - ich odôvodneniach plne priznávajú, ale ich verdikty tomu nezodpovedajú, lebo sú opačné. Ja nie som si vedomý, aby som v tejto kauze porušol zákon a predsa som ju podľa súdov presvedčivo prehral, napriek tomu, že odporca v spore porušil viackrát a hrubo zákon, nakoniec v kritickom období ani nemal zo zákona vôbec existovať a naše súdy mu to, ako je vidieť všetko z veľkej solidarity plne tolerovali na moju škodu a veľkú traumou, ktorú takáto závažná udalosť prináša a hlboko sa dotýka najmä duševného zdravia i pevného, nie to ešte podlomeného ! Sú to typické praktiky a maniere z minulosti ! Ja rázne odmietam závery našich súdov, ktoré zo zákonnej povinnosti odporcu v tomto spore, ktorú si on nesplnil vydaním mi môjho bytu do vlastníctva fyzickej osoby i na obranu vlastnej sudkyne vymyslel zvláštnu tézu, že je iba na vôli bytového družstva, alebo aj nevôli, či mi môj majetok vydá - takpovediac, ako svojmu nevoľníkovi! ... Súdy nedokázali pochopiť ani základnú myšlienku transformácie

podľa zák. čís. 42/92 Zb. ktorá nespočívala v premene vlastníckych vzťahov - pokiaľ ide o byty - v tom, že zo socialistického spoločenského, či družstevného vlastníctva prejde právo ich vlastníctva na nový podnikateľský a kapitalistický subjekt, ale v tom, že byty prejdú do vlastníctva fyzických osôb, za peniaze ktorých boli postavené a nadobudnuté ! ...

Za veľký nedostatok považujem, že odvolací súd podcenil moje pádne odvolanie proti rozsudku prvostupňového súdu ...upozorňujúc ho na zákonné ustanovenie §-u 153a OSP, ktoré aj on odignoroval lebo ho vo svojom nepodarenom a ničotnom rozsudku nikde nespomína. Zaráža ma taktiež skutočnosť, že vzhľadom na veľký význam, ktorý tejto kauze prikladám, odvolací súd sa vôbec vo výroku svojho rozsudku nevyporiadal s mojou žiadosťou o pripustenie riadneho plnohodnotného dovolania v zmysle §-u 238 OSP, čím mi zahatal najmä v právnych otázkach, dokazovaní a v skutkovom stave priamu cestu ku kasačnému súdu...“

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ prezentuje svoje názory na postup a rozhodnutia konajúcich súdov v danej veci, z ktorých vyvodzuje dôvodnosť ním označených práv v tejto sťažnosti, pričom kladie aj otázky typu: „*Prečo my nemôžeme vlastniť svoj majetok nadobudnutý za vlastné peniaze? (... napriek 20 rokov vedenému enormnému množstvu súdnych sporov...)*“, poukazuje na diskrimináciu svoju a svojej rodiny a v tejto súvislosti sa pozastavuje nad tým, že ostatní spoluobčania bývalých družstevných bytov sú po roku 1991 ich bezproblémovými vlastníkami.

Sťažovateľ v závere sťažnosti žiada ústavný súd o vydanie tohto nálezu:

„1./ V y s l o v u j e , že základné a ľudské práva I. K. K. podľa čl. 46/1; 19/2; 20/1 a 21/1 Ústavy SR v kontexte s jej čl. 1 a čl. 6/1; 13 a 14 i 8/1 Dohovoru o ich ochrane v spojení s právom podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k nemu protiprávnym a neústavným postupom Krajského súdu v Prešove a Okresného súdu v Bardejove v súdnom konaní vedenom u neho pod č.k. 3C 11/03 p o r u š e n é b o l i .

2./ R u š í konečný rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.13Co/5/2010-189, zo dňa 11.III.2010, v spojení s rozsudkom Okresného súdu v Bardejove pod č.k. 3C 11/03-153, zo dňa 15.VII.2009, pre ich nezákonnosť, neústavnosť a porušenie práva Dohovoru a prikazuje im nanovo v tejto veci konať a spravodlivo, zákonne a ústavne rozhodnúť.

3./ P r i z n á v a I. K. K. spravodlivé finančné zadosťučinenie vo výške 20 tis. EUR /slovom dvadsaťtisíceur/, ktoré sú mu povinné subjekty nespravodlivosti, ktorým sú v danom prípade Okresný súd v Bardejove a Krajský súd v Prešove zaplatiť spoločne a nerozdielne do 2-och mesiacov od právoplatnosti tohto ústavného nálezu -/prípade iným pomerom, ktorý určí ústavný súd-pozn./.

4./ U k l a d á Okresnému súdu v Bardejove a Krajskému súdu v Prešove spoločne a nerozdielne uhradiť aj vzniklé trovy tohto súdneho konania, a to do 15-tich dní od právoplatnosti tohto ústavného nálezu. “

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanovených zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh vrátane sťažnosti predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd musí v prvom rade konštatovať, že podanie sťažovateľa neobsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti, keďže sťažovateľ k nemu nepripojil splnomocnenie na zastupovanie advokátom ani napádaný právoplatný rozsudok okresného súdu (§ 20 ods. 2 a § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd však v tomto prípade nevyzval sťažovateľa na ich doplnenie, pretože vzhľadom na závery, ktoré z posúdenia sťažnosti v konečnom dôsledku vplynuli, to nepovažoval za nevyhnutné.

Podstatou sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 dohovoru v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu postupmi okresného súdu a krajského súdu v označených konaniach a ich rozhodnutiami vydanými v rámci týchto konaní.

Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu...

Podľa čl. 21 ods. 1 ústavy obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom s nestrannom súde a v prípade ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto Dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

1. Sťažnosť v rozsahu, v akom sťažovateľ pred ústavným súdom napáda postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 11/2003 a jeho rozsudok v tomto konaní ústavný súd nemohol preskúmať z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane prezentoval názor, že povinnosť zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02).

Ako vyplýva z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak poskytovanie tejto ochrany nie je v právomoci všeobecných súdov.

Proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 3 C 11/2003 z 15. júla 2009 mal sťažovateľ možnosť podať riadny opravný prostriedok – odvolanie. Toto svoje právo aj využil a podal odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 13 Co/5/2010 z 11. marca 2010.

To znamená, že právomoc poskytnúť ochranu základným právam a slobodám vo vzťahu k rozsudku okresného súdu mal v rámci odvolacieho konania krajský súd, ktorý, ak by pri preskúmaní rozsudku okresného súdu dospel k záveru, že prvostupňový súd svojím rozhodnutím alebo postupom, ktorý rozhodnutiu predchádzal, porušil základné práva alebo iné práva a slobody sťažovateľa, mal povinnosť týmto právam alebo slobodám poskytnúť ochranu. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. Sťažovateľ namieta aj porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k postupu krajského súdu a jeho rozsudku sp. zn. 13 Co 5/2010 z 11. marca 2010 v odvolacom konaní. Túto námietku ústavný súd kvalifikuje ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne

neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Ústavný súd poukazuje tiež na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

K tejto námietke ústavný súd tiež odkazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Ústavný súd považuje za potrebné najprv zaujať stanovisko k obsahu odôvodnenia celej sťažnosti, z ktorého síce vyplýva nespokojnosť s rozhodnutiami obidvoch súdov, ale konkrétne právne dôvody, pre ktoré napáda postup a rozsudok krajského súdu sú do značnej miery nejasné (ak pominieme vyjadrenia sťažovateľa o „*sprostostiach, ktoré popísali súdy*“, o „*typických maniéroch z minulosti*“ a pod., ktoré adresuje sťažovateľ obidvom súdom). Napriek tomu ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého rozsudku krajského súdu v rozsahu vymedzenom petitom sťažnosti, čo sa týka namietaného porušenia

označených práv sťažovateľa, a to aj v súvislosti s rozhodnutím okresného súdu, keďže krajský súd rozhodoval v tejto veci ako súd odvolací.

Ako vyplýva z popisnej časti odôvodnenia rozsudku krajského súdu, prvostupňový okresný súd zamietol žalobu sťažovateľa, ktorou sa od odporcu (bytové družstvo) domáhal, aby súd uložil žalovanému vydať mu bezplatne byt, ktorý užíva, a tiež rozhodnúť o povinnosti odporcu uzavrieť so sťažovateľom zmluvu o prevode vlastníctva tohto bytu a o podmienkach užívania tohto bytu a o jeho správe. Okresný súd podrobne odôvodnil, prečo žalobu musel zamietnuť, pričom sa zameril na vysvetlenie rozdielu medzi nárokom na uzavretie zmluvy o bezplatnom prevode bytu zo strany člena družstva podľa zákona č. 42/1992 Zb. o úprave majetkových vzťahov a vypořádání majetkových nárokov v družstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „transformačný zákon“) a petitom žaloby „o vydanie bytu“, ktorému vyhovie neprichádza do úvahy, pretože sťažovateľ predmetný byt nevlastní. Zároveň okresný súd uznal, že nárok sťažovateľa na uzavretie zmluvy v zmysle transformačného zákona v minulosti vznikol a odporca na druhej strane si svoju kontraktálnu povinnosť nesplnil, ale súd by v prospech sťažovateľa mohol rozhodnúť iba v prípade, že by bol členom bytového družstva (odporcu) a dožadoval by sa nahradenia prejavu vôle odporcu pri uzavretí zmluvy o prevode bytu za podmienok upravených v transformačnom zákone a zákone č. 183/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov. Z tohto hľadiska okresný súd správne označil žalobný petit týkajúci sa „povinnosti odporcu uzavrieť zmluvu o prevode bytu“ ako nevykonateľný.

Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením prvostupňového rozsudku, navyše poukázal na rozsudok okresného súdu sp. zn. 1 C 238/01 (právoplatnosť nadobudol 11. júna 2008), ktorý potvrdil vlastníctvo odporcu (bytového družstva) k predmetnému bytu, a napadnutý rozsudok potvrdil.

K námietke sťažovateľa, že odvolací súd sa s jeho žiadosťou o pripustenie dovolania „vo výroku rozhodnutia vôbec nesporiadal“, je potrebné uviesť, že takýto postup je vždy vecou úvahy konajúceho súdu, pričom v danom prípade krajský súd riadne zdôvodnil,

že v danom prípade nejde o vec takého právneho významu, ktorá by nebola riešená doterajšou judikatúrou, preto tejto žiadosti nevyhovel.

Ústavný súd pripomína, že základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy sa možno domáhať podľa čl. 51 ods. 1 ústavy len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že v konaní o občianskoprávných veciach je takouto základnou normou zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

V sporových súdnych konaniach v občianskoprávných veciach je jednou z ťažiskových procesných zásad dispozičná zásada, ktorej podstatou je, že iba účastníkom konania patrí právo rozhodnúť, či konanie z jeho iniciatívy začne, bude pokračovať a pod., ale tiež iba účastníci určujú predmet konania formuláciou žalobného návrhu – petitu. Tomu korešponduje na druhej strane viazanosť súdu petitom (§ 153 ods. 2 OSP).

K tomu sa ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyjadril tak, že ústavnému právu na autonómiu vôle strán (účastníkov konania) zodpovedá procesnoprávny aspekt, ktorého obsahom je oprávnenie účastníka konania slobodne disponovať hmotnými a procesnými právami v občianskom súdnom konaní. Je výsostným (slobodným) právom účastníka rozhodovať o tom, aký procesný materiál súdu dodá. Ústavný súd dokonca výslovne uviedol, že „Účastník má právo konať v spore tak, aby prehral. Nemožno mu vnútiť víťazstvo, i keby mu malo patriť.“ (m. m. PL. ÚS 43/95).

Berúc do úvahy tieto východiská ústavný súd konštatuje, že obidva konajúce súdy sa v danom prípade neodchýlili od požiadaviek na riadny výkon súdnej právomoci. Z obsahu rozsudku krajského súdu vyplýva, že konajúce súdy dostatočne zistili skutkový stav, správne aplikovali v prerokúvanej veci relevantné zákonné predpisy, použili ich ústavne konformný výklad a na základe toho v sťažovateľovej veci rozhodli, pričom krajský súd dal sťažovateľovi rozumnú a dostatočnú odpoveď na jeho podstatné otázky nastolené v odvolaní. Ústavný súd preto nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by bolo potrebné postup a rozhodnutie krajského súdu považovať za arbitrárne alebo neodôvodnené, a tak

z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné s následkom porušenie základného práva alebo slobody sťažovateľa.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že krajský súd sa nezaoberal jeho upozornením na ustanovenie § 153a OSP, k tomu je potrebné uviesť, že z obsahu sťažnosti ani jej príloh nevyplývajú dôvody, pre ktoré by sa uvedené ustanovenie malo v danom prípade aplikovať.

Podľa § 153a ods. 1 a 2 OSP ak počas konania žalovaný uzná pred súdom nárok uplatnený žalobou alebo jeho základ alebo ak sa žalobca vzdá pred súdom svojho nároku, súd rozhodne rozsudkom na základe uznania alebo vzdania sa nároku, pričom je potrebný návrh, resp. súhlas druhej strany.

V danom prípade možno len usúdiť, že sťažovateľ možné použitie citovaného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku odvodil z obsahu vyjadrenia odporcu na odvolacom pojednávaní, „že v skutočnosti nevidí žiaden problém, aby družstvo previedlo na žalobcu vlastnícke právo k družstevnému bytu“. Ústavný súd pripomína, že uznanie nároku (obdobne aj vzdanie sa nároku) sa síce môže uplatniť aj vo fáze odvolacieho konania, vždy však musí ísť o výslovný prejav procesnej strany (písomný alebo formou zápisnice), musí sa týkať nároku uplatneného pred súdom a pre rozhodnutie súdu sa vyžaduje aj konsenzus sporových strán. V tejto veci je už prima facie zrejmé, že nie je možné uplatniť § 153a OSP, keďže odporca síce nevyhlásil uzavretie určitej zmluvy so sťažovateľom, ale na druhej strane žiadal, aby odvolací súd zamietnutie žaloby potvrdil. V daných okolnostiach bolo teda pre odvolací súd irelevantné zaoberať sa touto otázkou.

Na základe všetkých uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

3. Sťažovateľ namieta vo vzťahu k postupu a rozhodnutiu krajského súdu aj porušenie svojich základných práv zaručených čl. 19 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 21 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 8 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 dohovoru.

Ústavný súd k týmto sťažovateľovým námietkam uvádza, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08).

Keďže ústavný súd sťažnosť v časti pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozhodnutím krajského súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalšej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základných práv zaručených čl. 19 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 21 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru, z toho istého dôvodu bolo už len nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotnoprávného charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia.

Pokiaľ ide o namietané porušenie práva podľa čl. 13 dohovoru, ústavný súd tu opätovne odkazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (*arguable claim*) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci *Silver a ostatní* proti Spojenému kráľovstvu z 25. marca 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (*Boyle a Rice* proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. apríla 1988, séria A č. 131). Odmietnutie namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v danom prípade vylučuje zároveň aj možnosť porušenia práva zaručeného čl. 13 dohovoru.

Článok 14 dohovoru zaväzuje zmluvné strany dohovoru a svojou povahou neslúži priamo na ochranu individuálneho práva, a teda medzi týmto článkom dohovoru a námietkami sťažovateľa ani nemôže existovať príčinná súvislosť.

Nad rámec tohto odôvodnenia ústavný súd považuje za užitočné poznamenať, že sťažovateľ (a je to zrejmé z jeho početných sťažností) svojím osobitým prístupom k interpretácii jednotlivých zákonných noriem, ktorý nerešpektuje, že tieto upravujú nielen práva, ale aj podmienky ich uplatňovania, t. j. povinnosti, výrazne prispieva k tomu, že štátne orgány rešpektujúc imperatív čl. 2 ods. 2 ústavy nemôžu v jeho veciach prijímať rozhodnutia, ktoré by mu vyhovovali. Následne sa sťažovateľ pravidelne uchýľuje k osočovaniu najmä súdnych orgánov tvrdiac, že ho diskriminujú. V danom prípade je príznačné, že sám sťažovateľ vyslovuje akoby údiv nad tým, že *„ostatní spoluobčania sú už po roku 1991 bezproblémovými vlastníkami družstevných bytov“*. Logicky sa tu ponúka otázka, či aj títo sťažovateľovi spoluobčania ukončili pred uzavretím zmlúv o prevode vlastníctva bytov členstvo v Okresnom stavebnom bytovom družstve Bardejov (ďalej len „družstvo“) vystúpením z družstva, resp. či nekomunikovali s družstvom tak, ako to vyplýva z vyjadrenia zástupcu družstva pred súdom týkajúceho sa sťažovateľa. Týmto stanoviskom však ústavný súd však v žiadnom prípade nechce ani v najmenšom spochybniť, že je absolútne slobodným právom sťažovateľa využívať a uplatňovať svoje práva tak, ako uzná za vhodné, dokonca (ako sa už uviedlo) v súdnom spore konať aj tak, aby prehral, pretože nikomu „nemožno vnútiť víťazstvo, i keby mu malo patriť“.

Vzhľadom na to, že ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, ďalšími požiadavkami sťažovateľa sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2010